

Ingyenfüzet: „A huszvizsgálat célja és jelentősége.“

Ára 20 fillér

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: V., Báthory-utca 24. szám.
(„Falu” Országos Földművelésügyi.)
Telefon: Automata 294—52.
Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. szám.
Telefon: József 463—09.

FŐSZERKESZTŐ:

SCHANDL KÁROLY dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre 2 P.

Budapest, 1932.

XIII. évfolyam, 2. szám.

Vasárnap, január 10.

A Kormányzó Ur ujévi beszéde.

Vitéz nagybányai *Horthy* Miklós, Magyarország kormányzója, újév napján déli 12 órakor fogadta a *diplomáciai testület tagjait*, akik az új esztendő alkalmából szerencsekívánataikat fejezték ki az államfőnek.

A diplomáciai testület nevében *Angelo Rotta* pápai nuncius francia nyelven a következő beszédet mondotta:

— Főméltóságú Kormányzó Ur! A diplomáciai kar örömmel ragadja meg az alkalmat, amelyet az új év fordulója nyújt, hogy teljes szívből kifejezésre juttassa Főméltóságod előtt őszinte jókívánságait úgy Főméltóságod boldogsága, mint a nemes magyar nemzet boldogulása tekintetében.

— *Az 1931. év esalóddást hozott reményeinkre.* Nem hozta meg a megkönnyebbülést a fájdalmas pénzügyi és gazdasági válságból származó bajokra. Ez a válság egyre nyomasztóbb sullyal nehezedik — bár különböző mértékben — valamennyi nemzetre. *A válság annyira bonyolult, hogy a legnagyobb jóakarattal sem könnyű a hathatós orvosszereket megtalálni annak megoldására.*

— Tanul vagyunk annak a bátorságnak, amellyel Magyarország egy számára különösen komoly megpróbáltatást elvisel. Vigasztaló annak megállapítása, hogy Főméltóságodnak és kormányának a bajok orvoslására és a szenvedők sorsának enyhítésére irányuló felvilágosult fáradozásait megkönnyíti a nemzet hazafias érzése és minden társadalmi osztály testvéri szolidaritásának szelleme.

— Adja Isten, hogy a látóhatáron minél előbb világosság mutakozzzék. Bárcsak hozná meg a most kezdődő év az új és jövendő korszakot, amely emlékezetes marad a civilizációnak és a népek termékeny egyetértésének történelmében. Ezeket a hő kívánságokat fejezzük ki Főméltóságod előtt azoknak az uralkodóknak és államfőknek nevében, akiknek mi vagyunk a képviselői.

A Kormányzó Ur válasza.

A Kormányzó Ur az üdvözlésre a következő szavakkal válaszolt:

— Apostoli Nuncius Ur! Élénk megelégedéssel fogadom minden évben ezen a napon a Budapesten akkreditált diplomáciai kar tagjait és sulyt helyezek arra, hogy igen őszinte köszönetet mondjak Excellenciádnak azokért a jókívánatokért, amelyeket a diplomáciai kar tagjai nevében

Magyarország irányában kifejezett. Ezek a jókívánságok engem mélyen meghatottak.

— Ezeket a kívánságokat ma többre értékelem, mint bármikor, mert az *eltelt év folyamán Magyarországnak kegyetlen megpróbáltatásokon kellett keresztülmennie.* Excellenciád méltán róttá az elmúlt év terhére azt a gazdasági és pénzügyi válságot, amely mindenütt hevesen pusztít, nemkülönben az ebből származó vészes következményeket.

— Alig kell hangsúlyoznom itt, hogy ez a kérdés a magyar királyi kormány részéről szünet nélkül folytonos feszült figyelem tárgya volt. Ennek az igen komoly problémának megoldása azonban nem csupán nemzeti kérdés. Kiterjedése és kiágazásai révén ez a probléma lényegében *nemzetközi kérdés. Csupán valamennyi nemzet egyesített erőfeszítése és minden kormány együttműködése lesz képes leküzdeni a nehézségeket, amelyekkel az egész világ küzdökdi, és enyhíteni a bajokat, amelyektől minden nép szenved.*

— A magyar nép, amely egyesíteni kívánja erőfeszítéseit valamennyi más nemzet erőfeszítésével s amelyet eltölt a rendeltetésébe vetett megrendíthetetlen hit, *kitartóan folytatja azt a békés és regeneráló munkát, amellyel reméli, hogy sikerektől teljesebb jövőt biztosíthat magának.* Bárcsak még nagyobb mértékben hozzájárulna az 1932. év, mint az azt megelőző, a lelkek megnyugvásához, az anyagi boldoguláshoz és az emberiség boldogulásához.

— Amikor arra kérem Excellenciádat, hogy fogadja legőszintébb jókívánságaimat úgy saját maga, mint a diplomáciai kar tagjai számára, kérem a missziók itt egybegyűlt vezető urait, szíveskedjenek legszívélyesebb jókívánságaimat tolmácsolni azok előtt az uralkodók és államfők előtt, akiket képviselnek.

Itt említjük meg, hogy a Kormányzó Ur meleghangú táviratot váltott *Hindenburg* német birodalmi elnökkel, az *osztrák köztársasági elnökkel, az olasz királlyal, a norvég királlyal, a bolgár királlyal, a lengyel köztársasági elnökkel* s ezenkívül nagyszámban érkeztek úgy külföldről, mint belföldről üdvözlő és hódoló táviratok a Kormányzó Urhoz.

A miniszterelnök ujévi nyilatkozata.

Az *Egységspárt* népes küldöttsége kereste fel új esztendő napján hivatali helyiségében *Károlyi Gyula* gróf miniszterelnököt, hogy őt az újév alkalmából üdvözölje. A párt nevében *Pesthy Pál* pártelnök mondott üdvözlőbeszédet.

Károlyi Gyula gróf miniszterelnök a következőkkel válaszolt az üdvözlésre:

— Ugy a képviselőházban, mint a sajtóban is minduntalan azt a szemrehányást hallottam — mondotta többek közt — hogy a kormánynak nincs programja. A kormány célkitűzése az ország hitelének fenntartása, az ország gazdasági élete folytonosságának biztosítása, a költségvetés egyensúlyának helyreállítása s ennek biztosítása az jövőben is, a pengő értékállóságának biztosítása és az infláció elkerülése. Azt hiszem, célkitűzésnek ez elegendő, s ha mindezt elérjük, ha mindezt sikerül biztosítani, úgy nyugodtan mondhatjuk, hogy megfeleltünk az ország iránt vállalt kötelességünknek.

— Természetes, hogy mindezek a célok számtalan olyan intézkedést tesznek szükségessé, amelyek az ország lakosságának minden rétegére súlyos terhet jelentenek és sokszor igen fájdalmasak. Természetes ennek következtében az is, hogy a mai helyzetben a kormány intézkedései csak ritkán találhatnak népszerűsége; a népszerűség azonban nem lehet és nem is szabad, hogy öncél legyen, a cél csakis az ország egyetemes érdekének szolgálata lehet.

— Ahhoz, hogy a kormány vállalt feladatának megfelelően, hogy kitűzött célját elérje, azaz programját megvalósíthassa, nem nélkülözheti az ország többségének bizalmát, nem nélkülözheti, hogy erre ne számítson mindaddig, amíg célja és programja nagyjában és egészében fedi az országgyűlés többségének meggyőződését. Ezért a kormányt támogató többségnek is el kell készülnie arra, hogy hosszabb, vagy rövidebb időre a népszerűség tőle elfordul. Amint az orvos nem válogathat a gyógyszerekben a szerint, hogy izlik-e az a betegnek vagy sem, hanem kénytelen, ha lelkiismeretes, úgy előírni azokat, amint azt a betegség gyógyítása megkívánja, nekünk is a tett és a teendő intézkedéseknél csak a célt szabad tekinteni s minden népszerűségkeresés háttérbe kell, hogy szoruljon.

— A kormány célkitűzése és programja, azt mondhatnám, nem szorosan vett pártprogram, hiszen semmi olyat nem tartalmaz, ami a hazafias pártokat elválasztanátna, hanem meggyőződésem, hogy céljaink azonosak. Minden hazafiasan gondolkodó embernek mint elerendő célokat ugyanezeket kell kitűznie s ezért remélem, hogy azok, akik nem állanak a kormány mögött, nem fognak arra törekedni, hogy meghiúsítsák az országra nézve annyira szükséges eredményt.

— Programunkat megjelöltem. Nem akarom most felsorolni azt a sok intézkedést, amelyet gazdasági programunk előfeltételének — a költségvetés egyensúlyának érdekében — már tettünk, s megfelelő időpontban fogom ismertetni azokat az intézkedéseket, amelyek az ország gazdasági egyensúlyának biztosítása érdekében még szükségesnek mutatkozhatnak. Ezek a költségvetés egyensúlyának elérésére irányuló intézkedések voltak éppen a legfájdalmasabbak a közönségre, de óhatatlanok voltak s nyugodt lelkiismerettel és teljes meggyőződéssel merem mondani, hogy bármilyen súlyosak és keservek is voltak ezek, kényszerítve voltunk megtenni őket.

— Az ország hitelének biztosítása és megóvása nemcsak a jelen, hanem a jövő szempontjából is életbevágó fontosságú kérdés s egyáltalában nem áll ellentétben az ország gazdasági életének folytonosságával. Ezért a gazdasági életnek ezt a két alapvető elvét, azaz hitelünk biztosítását és a gazdasági élet folytatatóságának fenntartását együttesen kell megoldanunk. Éppen ezért nem tudott a kormány hallgatni arra a számos oldalról elhangzott óhajtásra, hogy fizetéseinket már korábban és nagyobb mértékben szüntessük meg. A kormány erre a

legmegfelelőbbnek látszó időpontot és módot választotta, s meglepéssel kell megállapítanom, hogy azok az intézkedések, amelyeket a kormány a külföldi fizetések részleges felfüggesztésére tett, nem ártottak az ország hitelének, mert a külföldi hitelező országokban teljes megértésre találtak, miután belátták, hogy az ország ezt nem idő előtt és nem parancsoló szükség nélkül tette.

— Ami gazdasági életünket illeti, a kormány legfőbb gondja és legszorosabb teendője a közeljövőben az, hogy kereskedelmi szerződések révén exportlehetőségeinket biztosítsa és fejlessze s ezzel biztosítsa úgy az ipari, mint főleg mezőgazdasági termelésünk jövedelmezését. Mindnyájan tisztában vagyunk azzal, hogy ezen a téren napról-napra mennyi új és új és sokszor egészen váratlan nehézségekbe ütközünk. Az egész világot sújtják azok a gazdasági nehézségek, amelyeket közvetlenül mi magunkon is érzünk s ezért az egész világ különböző védekező intézkedéseket tesz a gazdasági nehézségek elhárítására. Ilyen a vámfalak emelése, az import eltiltása vagy nagymértékben való csökkentése. Ehhez hozzájárul még az a nehézség is, amit az okoz, hogy ma a legtöbb országban devizakorlátozás is áll fenn. Felesleges magyarázni, hogy ezek a nehézségek és sokszor váratlan intézkedések mennyire megnehezítik azt, hogy a kormány hosszabb időszakra előre kigondolt és leszögeztet gazdasági tervvel akarjon dolgozni. Nézetem szerint a mai viszonyok között veszélyes is lehetne hosszabb időre lerögzített gazdasági programot felállítani, mert holnap könnyen arra ébredhetnénk, hogy a falnak megyünk vele.

— A kép elég vigasztalan volna, ha nem kezdene mindjobban felébredni az a felfogás és tudat, hogy a tulzott védekező intézkedések fokról-fokra óhatatlanul még jobban elmélyítik a gazdasági bajokat s nem kezdene megérlelődni az az elgondolás, hogy a gazdasági közeledés és megértés az egyedüli út arra, hogy a világ a mai gazdasági bajokból sikeresen kilábolhasson. A magunk részéről ettől a gondolatától nemcsak nem akarunk elzárkózni, hanem örömmel üdvözöljük ennek a gondolatnak a fejlődését, s amint komoly formát ölt, mindent elkövetünk, hogy belekapcsolódva, sikerét előmozdítsuk.

— Bizom abban, hogy a megértésnek ez az útja nemcsakára megnyílik az egész világ előtt s bizom abban, hogy a várható javulás bekövetkeztéig képes lesz kiállani a nemzet a mai nehéz helyzetet, öntudatos lelkierejével, kitartással és ehhez tagadhatatlanul szükséges, már bebizonyított nagy önmegtartózkodással.

A párt tagjai lelkes éljenzéssel fogadták *Károlyi Gyula* gróf miniszterelnök szavait.

Újabb fuvarkezdvmény a Máv vonalain.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága az új esztendőben több új fuvarkezdvményt léptetett életbe a kezelése alatt álló vonalakon. A dijkedvezményi jegyzékbe felvett új kedvezmények közül különösen említést érdemel a *Budapestre szállított friss hus-, tozábbá és és telet baromfiküldeményekre engedélyezett kedvezmény*, amit az október hó 1-i díjzabás-emelés folytán ezeknél a küldeményeknél beállott nagyobb díj-emelés enyhítésére és részben a jogosulatlan autóversny leküzdése céljából engedélyeztek. A dijkedvezmények sorában a legjelentékenyebb módosítás a *tűzifaküldeményekre fennálló kedvezményről történt*. Ez a kedvezmény január 1-től olyképpen módosult, hogy a 250 km. távolságig szállított küldeményekre csak 10 százalékos mérséklést érvényesítettek, 250 km.-en túl való szállítás esetén azonban az eddigi 20 százalékos mérséklés változatlanul fennmaradt. Az említett dijkedvezmények kivül, több fuvarkezdvmény érvényességi körét kiterjesztették; így *vajra, gyékényre és katángszettek*re az eddig fennálló kedvezménybe több új állomást vettek fel.

Devizahiány miatt sok száz somoskőujfalusi család veszt el szűkös kenyereit.

Somoskőujfalu, december hó.

Somoskőujfalu a trianoni határ mellett fekvő, tulajdonképpen bányászok által lakott község. A csehek valamikor megszállva tartották ezt a falut is, amelynek utolsó házáit már csak egy lépés választja el a cseh megszállott területtől. Ott áll a magyar örökösök község főutcájának a végén, a határt képező kis patak hidján, mint szomorú jelképe annak az égbekiáltó csonkításnak, amellyel Trianon ezt a színmagyar községet határának felélt megfosztotta. Egy kis kunyhó a magyar határörök „laktanyája”, míg odaát a csehek hatalmas kőből épült kaszárnyája látható, szinte erődítményszerű épület, mintha azt mutatná, hogy építői hosszú-hosszu időre akarnak itt berendezkedni.

A község belső élete szomorú és nyomott hangulat képét tükrözi vissza. Nem is csoda, hiszen az általános magyar sors nyomorúságán kívül itt a Trianon átka még közvetlenebbül, még érzhetőbben nehezedik a lakosságra, mint másutt.

Gazdag *bazaltbányák* területnek el a község közelében, amelyek nagyobbik része azonban már a csehek által bitort területre esik. Idejárnak át a somoskőujfalusi bányászok is, hogy mind kisebb karéj kenyerüket népes családjuk számára megkeressék.

— Nagy szomorú jövő vár az itteni bányamunkásokra — magyarázza vitéz *Csáktornyai Béla*, a helybeli Faluszövetség lelkes vezetője. — A bányák a rossz gazdasági viszonyok miatt, már eddig is csökkentett üzemmel dolgoznak, most pedig az a veszély fenyeget, hogy a munkát egészen be kell szüntetni. A bányáknak nem tudja fizetni a cseh állampolgár munkásait csehekoronában, mert nem kap valutát a Nemzeti Banktól. El nem bocsáthatja őket, mert a Csehszlovák állammal kötött szerződés értelmében, munkásainak felét cseh állampolgárok közül kell alkalmazni és őket cseh pénzben fizetni. Így nem tehet mást, minthogy becsukja a bányát és szélnek eresztje a munkásokat. *Sok száz somoskőujfalusi család marad így a tél közepén kereset nélkül.*

A körülöttünk állók megviselt, gondterhelt arcán, ezekre a szavakra még jobban kiülnek az aggodalom nyomai. Ki segíthet rajtuk, hova forduljanak válságosra fordult helyzetükben? A kétségbeesés rossz tanácsadó. A kísértés állandóan ott settenkedik körülöttük és kihasználva az emberek határozatlanságát, igyekszik elcsábítani őket.

— Sajnos igaz, — folytatja vitéz *Csáktornyai Béla* — hogy a baloldali agitáció egyre hatalmasabb erővel lép fel a mozgalmunkhoz hű munkások között is. Különösen vérszemet kapott azóta, hogy a szakszervezetek részére kiutalt állami inszégsegély híre elterjedt, amely csalogatólag hatott a végső szükség előtt álló munkásokra. Nagyon nehéz helyzete van egy olyan mozgalomnak, mint a miénk, amelynek ilyen hatásos ütőkártya nincsen a kezében. Tagjaink elég felvilágosodottak ahhoz, hogy tudják, hogy a mi irányzatunk a helyes, mégis a nagy nyomorúság, a másik oldal elszántsága, ígéretei és kétségkívül bizonyos eredmények is, *lassan választásra viszik az embereket.*

— Nem használ ügyünknek az a kiméletlen szigorúság sem, amellyel *nánunk az adóbehajtásokat kezelik*, — panaszolja a Faluszövetség egyik értelmes, vezető tagja. — Szegény munkásembereknél naponként foglalásokat rendel el az adóhatóság, tekintet nélkül anyagi körülményeikre. Nemrég az adóhivatal utasította a község vezetőségét, hogy a lefoglalt jószágokat a szomszéd községi vásárra kell elhajtani és ott árubocsátani. Hiába volt minden tiltakozás a község részéről, hogy ennek a kegyetlen rendelkezésnek nem lesz meg az eredménye.

És kár azokat az állatokat is, abban az itéletidőben, amely éppen akkor volt, a harminc kilométerre fekvő vásárra hajtani. *Sokan elkísérték ezt a szomorú menetet azok közül, akiket utolsó reménységétől fosztottak meg és végig az uton, meg a vásáron is válogatott szidalmakkal illették ezt az eljárást.* Nem is akadt vevő az állatokra, úgy hogy vissza kellett hajtani őket, *csupán a község fizetett rá 38 pengővel, amibe mindez került.*

Igy él egy magyar község a trianoni határ mentén!... Szomorú, vigasztalan napok következnek egymásután, minden nap újabb, fájdalmas meglepetést hoz az elcsüggedt lakosságra. Bizony nem jó propaganda ez a magyar ügynek! Jó lenne, ha az illetékesek fokozottabb gondot fordítanának a határmenti községek sajátos viszonyaira. **Kérék Mihály.**

Megbénította a havazás a vasúti forgalmat az Alföldön.

A szokatlannul zord ujjesztendő több helyen hóviharral közszentőtt be az országba és az Alföldön néhány napon át megbénította a vasúti forgalmat. Elsősorban a debreceni vonalak területén mutatkozott zavar és több vonalon teljesen be kellett szüntetni a közlekedést. A szolnok—debreceni vonalon közlekedő gyorsvonat Turzony mellett elakadt a hóban és csak több óras késéssel folytatta útját. Ugyancsak megakadt a hóban az Orient expressz, amely Biharkeresztesen várta meg az akadályok eltakarítását.

A vonatforgalmat az erős havazás következtében Pécs és Bátaszék között beszüntették.

A hófúvás következtében a Budapestről Nyiregyházára tartó gyorsvonat Fegyvernek mellett kisiklott. A kisiklásnál szerencsére senki sem sérült meg s az utasok a Püspökladányból indított szerelvényen folytatták útjukat.

Az államvasutak igazgatósága sürgősen intézkedett a hóakadályok eltakarítása ügyében s munkáscsapatokat küldött a veszélyeztetett pályák megtisztítására.

Az ujjesztendő első napjain borzalmas hóvihár dühöngött még Kiskőrösön és környékén is. A fergeteges hóvihár félméteres hóval borította el a határt és teljesen elszigetelte a tanyákat a várostól. A hófúvások miatt a város és a tanyavilág között az összeköttetés napokon át szünetelt. A hideg miatt a hőeltakarítási munka csak nehezen haladt előre.

Különös népszokás Vizkereszt-napján.

Rómában, Három királyok napját különböző, régi népszokásokkal ünneplik meg. Ezeknek egyikét képzünk örökíti meg. Flatalemberek csoportja papirtrombitákkal körülvesz egy-egy járőrelőt és addig trombitálnak a fülebe, míg csak rémülten el nem menekül.

Szőlősgazdák a borpárlat-rendelet ellen.

A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete legutóbb a borpárlat előállításának szabályozására vonatkozó kormányrendelettel foglalkozott. A választmányi ülésen Baross Endre dr. igazgató ismertette a rendeletet, amit lényegében jelentős vívmánynak tart, mert ipari szeszgyárak érdekeltségével folytatott tárgyalások után sikerült a szőlősgazdáknak kivívni azt, hogy *jövőben a főlős bor is anyaga lesz a szeszgyártásnak.* Ismertette azután, hogy kielégítőbb megegyezés jött volna létre, azonban mielőtt az ipari feldolgozás alá kerülő bor beszerzési ára és a párlatfőzés körülményeire vonatkozóan a két érdekeltség között teljes megegyezés létesülhetett volna, a pénzügyminisztérium a szőlősgazdaérdekeltség további meghallgatása nélkül kiadta a rendeletet. Az utolsó tárgyalásokra a szőlősgazdákat nem hívták meg, így a közös megállapodás ellenére a párlattá kifőzhető bornak *ugy mennyiségét, mint pedig beszerzési árát rendkívül alacsonyan állapították meg.* A rendeletben más jelentősebb sérelmek is érték a szőlősgazdaérdekeltséget.

Az előterjesztés fölött hosszú eszmecsere indult meg. A borvidéki országgyűlési képviselők nyomatékosan hangsúlyozták, hogy a parlament többsége a borválság megoldása dolgában teljesen a szőlősgazdaérdekeltség álláspontját teszi magáévá. Felszólalt Schandl Károly, aki mint borvidéki képviselő, kijelentette, hogy a két szembenálló érdekeltség közül a szőlősgazdákat tartja jóval erősebbnek, amennyiben a 33-as bizottság újból tárgyalás alá fogja venni a borpárlatrendeletet, vagy pedig az országgyűlés elé kerül. Minden körülmények között számíthat az egymillió főt számláló szőlősgazdátársadalom tehát arra, hogy a törvényhozás többsége a szőlősgazdaérdekeltség álláspontját teszi magáévá.

Ezután a földművelésügyi minisztérium és pénzügyminisztérium megjelent képviselői, Báthory Oszkár miniszteri tanácsos és Utassy Béla oesztálytanácsos adtak felvilágosítást, a két szembenálló érdekeltséggel folytatott tárgyalásokról, mely után az egyesület igazgatóválasztmányja elhatározta, hogy a felmerült eszmecsere minden számbavehető javaslatát figyelembevéve, a leg-sürgősebben megteszi a lépéseket, hogy a borpárlatfőzés dolgában kibocsátott rendeletre vonatkozó kívánságai illetékes helyen tudomásra jussanak.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A magyar ügy januárban kerül a Népszövetség elé.

Január közepén a Népszövetség tanácsa Genfben ülést tart. Korányi Frigyes báró pénzügyminiszter és Walkó Lajos külügyminiszter kiutaznak a tárgyalásra, hogy jelen legyenek, amikor a Népszövetség tanácsa tárgyalja a pénzügyi bizottság jelentését, amely beszámol *ugy a magyar pénzügyi helyzetről, mint az osztrák pénzügyi és gazdasági kérdésekről.* A Népszövetség pénzügyi bizottságának nincs befolyása arra, hogy a tranzfermoratórium gyakorlati érvényesítésénél a függő kérdéseket hogyan oldjuk meg, azonban a genfi tanácskozáson résztvevő pénzügyi szakértők között előreláthatóan fel fog vetődni *magánbeszélgetés formájában az a kérdés, hogy mi volna a függő kérdések megoldásának legjobb módja.* Magyarország kintlévő képviselői természetesen készséggel állanak rendelkezésre, hogy a felvetett gondolatokat és ötleteket e téren, amennyire lehetséges, a rendezés szempontjából figyelembe vegyék. A genfi megbeszélés során kialakult vélemények döntő befolyással lehetnek a most függő kérdések jövő elintézésére.

Ivány miniszter Mayer János fáradhatatlan és önzetlen, alapvető munkásságáról.

Az évforduló alkalmából a földművelésügyi minisztérium tisztikara, a régi szokásnak megfelelően, testületileg tiszteltgett Ivády Béla földművelésügyi miniszternél. Mayer Károly dr. államtitkár üdvözlő beszédére a miniszter a következőképpen válaszolt:

— Hálásan köszönöm az államtitkár ur öméltségének, az én első munkatársamnak azokat a meleg üdvözlő szavait, amelyeket a ti nevetekben is hozzám intézett az új esztendő alkalmából. Ebből azt a meggyőződést merítettem, hogy az a jóleső bizalom, amellyel fogadtatok, amikor a minisztérium első munkatársaként jelentem meg köztetek, azóta esorbát nem szenvedett, bár jól tudom, hogy az erős erőpróbnak volt kitéve. Erős próbának azért is, mert képviselőházi expozém révén, épp ez az irántam tanusított bizalmatok lett volna beszédem tendenciózus beállításával megingatható. Én egyenesen és őszintén akarok itt előttek erről a kérdéssel beszélni és pontot akarok tenni az elmúlt évek e lapja, után is. Határozottan tiltakozom tehát ez alkalommal is expozém olyan irányú beállítását ellen, mintha abban én akár az elmúlt tíz év nehéz küzdelmeit és alapvető munkáját kívántam volna kritika tárgyává tenni, vagy akár hivatali elődöm fáradhatatlan és igazán önzetlen munkásságát és vele együtt a ti óvadó munkásságotok kívántam volna lebecsülni.

— Arra kérlek tehát benneteket, tartsátok meg továbbra is munkakedveteket és irántam való bizalmatokat, mert a magyar mezőgazdaságnak és a magyar földművelésügyi miniszternek sohasem volt nagyobb szüksége teljes munkabírástokra, felfokozott munkakedvetekre, ambíciótokra, mint ma.

A beszéd elhangzása után a minisztérium tisztikara meleg ovációban részesítette a minisztert.

Két külföldi ajánlat villamosításra.

Két külföldi pénzesoport, egy angol és egy holland csoport a magyar kormánynak ajánlatot tett, melyekkel az ország villamosításában akarnak résztvenni *hatvanöt, illetve hetvenmillió* beruházásokkal. Az első ajánlatot Power Securities Corporation LTD. angol pénzesoport nyújtotta be a kereskedelmi minisztériumba egy magyar pénzügyintézetten keresztül. Az angol ajánlat lényege az, hogy a villamoshálózat kiépítését az állammal karöltve oldják meg az ország egy részében. A beruházás körülbelül harmincemillió pengő kezdő tőkével indulna meg. A tőkesoport deficles állami erőműveket venne át és a továbbiakban mintegy öt év alatt még 35. összesen tehát 65 millió pengőt *investálna a magyar villamoshálózat kiépítésébe.*

A másik ajánlat az Actiengesellschaft für Elektrische Unternehmen Finlon, Amsterdam, hollandi csoport ajánlata, amely frankfurti német érdekeltséggel van szoros kapcsolatban. A hollandi csoport körülbelül *hetvenmillió pengős* beruházási ajánlatot tett, amely az ország villamosítási programjában részt akar venni. Ez a csoport az állami és egyéb erőművek energiájának igénybevételével kíván résztvenni a villamosításban és az országnak ugyanezek egy nagyobb részét akarja bekapcsolni a villamoshálózatba. Programjuk körülbelül hatnyolc évre terjed.

Kenéz Béla kereskedelmi miniszter, a két nagyjelentőségű ajánlat ügyében, személyesen vezeti a tárgyalásokat.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

Január hó 20-án új jóvátételi konferencia kezdődik. Az angol külügyminisztérium meghívta a jóvátételben és háborus tartozásokban érdekelt kormányokat január hó 20-ára, a svájci Lausanne-ban összeülő konferenciára. A konferencia célja az, hogy a Hoover-féle moratórium lejártá után *újabb moratóriumot adjon Németországnak, amely tudvalevően nem tud fizetni.*

Újból fellobbant az angolellenes mozgalom Indiában. Gandhi, az indiai függetlenségi mozgalom vezére, Európában folytatott sikertelen tárgyalásai után, visszatért hazájába. A szabadságharc vezérének hazaérkezése mintegy jeladás volt arra, hogy az angolellenes mozgalom ismét lángragyuljon. Az *angolok Gandhit hazaérkezése után néhány nappal letartóztatták.* Vele együtt fogságba vetették a hindu mozgalom többi vezéréit is.

A szabolcsveresmarti gazdák felvették a harcot a válsággal

Gyümölcs, baromfi, háziszövés a: fegyverük.

Szabolcsveresmart, december hó.

Keresztül a Kunságon, a Nyírségen kora reggeltől vágat a vonat, hófödte községek, tanyák között. Sötétedik, mire a községbe érünk. A község háza tanácskozó termében gyülekeznek a gazdák. Csendes beszélgetés kezdődik, majd *Sarkadi Nagy Antal* református tiszteletes bevezető szavai után, e sorok írója, a Faluszövetség központi kiküldöttje tart előadást.

Itt, a trianoni határ közvetlen szomszédságában, valahogyan jobban átérzik az emberek azt a szörnyű igazságtalanságot, mely Magyarországgal történt. Nem kell részletesen magyarázni, hogy Magyarországnak, még ha nem is támadt volna a világkrízis, *válságba kellett volna előbb-utóbb jutnia éppen a békeszerződések kegyetlen, gyilkos rendelkezései miatt.*

Az előadás után, petróleumlámpa világánál lassan indul meg a beszélgetés. Végre innen is onnan is előhozakodnak a gazdák panaszaiikkal.

— Mi, kérem mindig hűséges fiai voltunk és leszünk is e hazának, — mondja az egyik — de hát mostanában olyan nehéz idők szakadtak ránk, hogy nem tudjuk, miképpen álljunk ki. Pedig nekünk még csak megjárja, mert, hála Istennek, a burgonyatermésünk jó volt, az ára is meglehetősen. A gyümölcsből is pénzeltünk valamit, de az adó, a közterhek sokat emésztnek.

Az adó! Ez a főpanasz, erre térnek újból és újból vissza.

— Nem békétlenkednék mi, kérem, — folytatják — ha látnánk, hogy *egyformán bánnak mindenkivel.* De nekünk az idej adóért pénzzé kell tennünk, amink van, olcsó áron, *ugyanakkor azonban az egyik földesur harmadévi adóját sem fizette még meg.* És hány van ilyen!

Vig Bertalan, ezerholdas gazdálkodó a vezetője és irányítója a gazdálkodásnak. Ő utána mennek a többiek. De meg is érdemli, mert mintaszerű gazdálkodást folytat.

Fehér asztalnál elmondja, hogy nála nem volt sertésvész, valamennyi állatját beoltatta. De ezt nem tudja mindenki utána csinálni, *mert nagyon drága az oltó anyag.* 1800 pengőnél is többet fizettem ki szérumért, — mondja — de meg is van az eredménye. A kormányknak kellene közbelépni, hogy *olcsóbb legyen az oltóanyag.* Közérdek ez, mert az elhullott jószág nemcsak a gazdájának kár, de veszteség az országra is.

Megtudjuk azt is, hogy elsorangu tenyészállatokat nevel, melyekkel nem egy első díjat hozott már haza Pestről. Gyümölcsöse kitűnően gondozott, férges gyümölcse nem volt. De itt megint a *védekezőszerek magas árát kifogásolják.* Különösen sok és egyöntetű minőségű almát termelnek. Aranybánya minden fa. Meg is becsülik.

— A fa is olyan, mint a jószág — mondja az egyik gazda. — Ha nem gondozzák, elzüllik, elpusztul. Csak ne volna olyan drága a permetezés.

Nagyon érdeklődnek minden iránt, amiből pénzt lehet teremteni. *Tojásgyűjtő állomás felállítását is tervezik.* *Sarkadi* tiszteletes irányítja ezt a mozgalmat és rövidesen meg is valósul.

— Mindennel szeretek foglalkozni, ami pénzt hoz, — mondja *Vig Bertalan.* — Nemsokára tyukfarmot fogok létesíteni, mert a nemesített fajbaromfiak sokkal nagyobb hasznot hoznak, mint a parlagi fajta.

Téli időben az asszonyok szőnek-fonnak. *Nem is hord senki más fehérét, csak a maguk szőttét.* A kosárfonás is hoz valamit a konyhára.

— Ugy vagyunk vele kérem, hogy ha a termés nem sikerül, ahogy szeretnénk, akkor a gyümölcsből, a tojásból, hízókából csak van jövedelmünk.

A szabolcsveresmarti derék gazdák élő példái annak, hogy van rá mód és lehetőség, hogy saját erejükkel boldoguljanak, bárhogy sújtsa is őket a válság.

Wieser Béla.

Földtallér—földpengő.

Azok az elkerülhetetlenül szükséges intézkedések, melyeket a kormány a pengő értékének megvédése érdekében tett, céljukat elérték, mert a pengő értéke és vásárlóereje biztos. Nem lekicsinyelendő eredmény ez, annyira nem, hogy érdekében semmilyen áldozatot nem szabad soknak tartani. Azonban itt nem szabad megállni, mert a pengőért hozott áldozat — ha a gazdasági élet zavartalan folytatását lehetővé nem tesszük — oly súlyos következményekkel járhat, amely az elért siker értékét kétségessé teheti.

A legfontosabb és legsürgősebb feladat az, hogy *sürgősen segíteni kell a hajhajutott, utolsó erkölcsi és anyagi tartalékain tengődő mezőgazdaságon,* mely már ugyszólván megszűnt jövedelmező foglalkozás lenni.

A kamatmaximum megállapítása, az árverések felfüggesztése a gazdákon lényegesen nem segít, mert a 12 százalékos kamat éppoly kibírhatatlan teher számukra, mint a 14—16 százalékos és a földteherrendezés folytán élvezeti kiméleti idő a gazdák hajléktalanná válását csak kitolja egy esztendőre.

Ortutay Gyula, a *Mátészalkai Gazdasági Bank* vezérigazgatója, aki éppen a legnehezebb viszonyok között nagy megértéssel és még nagyobb hozzáértéssel kezdte meg munkásságát és uttoró munkát végzett Szatmármegyében, különösen a mezőgazdák felsegítése érdekében, legutóbb javaslatot dolgozott ki, amely szerinte lehetővé teszi *fedezet nélküli bankjegykibocsátás (infláció) nélkül* haldokló gazdasági életünk feltámasztását, megsegítését és a termelés zavartalan folytatását.

Miután Magyarország legelső sorban agrárállam, az összes foglalkozási ágak megsegítésének is legelső sorban a *gazdátársadalmon keresztül kell történnie,* még pedig az adóterhek méltányos csökkentésén kívül főleg azzal, hogy

gazdáinkat olcsó, 4—5 százaléknál nem nagyobb kamatozású és hosszú lejáratú kölcsönhöz juttatjuk. Ortutay tervezete ennek a nagyjelentőségű gondolatnak megvalósítását célozza külföldi segítség és infláció nélkül.

Szerinte akár részvénytársasági, akár szövetkezeti formában olyan intézmény volna létesítendő, amely a *belföldi pénzforgalom lebonyolítására „földtallérnak”, vagy esetleg „földpengőnek” nevezett fizetési eszközt bocsátana ki, amelynek biztos fedezetét a magyar föld képezné.* Az új pénzüintézet a magyarországi birtokokra, első helyű zálogjog bekebelezése mellett, a kataszteri tiszta jövedelem legfeljebb huszszorosáig, vagyis a bankszerű érték egyharmadáig kölcsönöket nyújtana, 4—5 százalékos évi kamattal.

Például egy 500 katasztrális holdas jöminőségű birtok kataszteri tiszta jövedelme (a 10 aranykorona) 5000 aranykorona lenne, ugy arra százezer földpengő (megfelel százezer aranypengőnek, katasztrális holdanként tehát 200 aranypengőnek) kölcsönt nyújtana 10 év múlva lejáró kötvény ellenében. E zálogjog alapján tehát százezer földpengő volna kibocsátható. A kibocsátandó földpengő mennyiségét a tervezet 800 millióban állapítja meg, mely a zálogjogok alapján háromszorosan lenne fedezve.

A földpengő kibocsátása *nem nevezhető inflációnak,* mint ahogy nem jelent inflációt az sem, ha valaki egy váltót ír alá és azzal eszközzel készpénz helyett fizetést. *A földpengő csak pénzt helyettesítő fizetési eszköz (mint a záloglevél vagy a váltó), mely a Magyar Nemzeti Bank aranyfedezetű pengőjét nem szaporítja.*

Amilyen elképzelhetetlenül káros az infláció, éppoly romboló hatása a *defláció* (pénzszűke) is. Mezőgazdaságunk erősen

érzi ezt s a mezőgazdaság pusztulása maga után vonja az ipar és a kereskedelem lassu, de biztos romlását is és így egy teljesen leromlott gazdasági helyzet mellett aligha lesz lehetséges a pengő nemzetközi értékelését változtatlanul megtartani.

A földpengő létesítésével kapcsolatban megszüntethetők lennének az adósvédelmi intézkedések, mire eltűnik a mai hitel és bizalmi válság, a földpengő cirkulálni fog gazdasági életünk vérkeringésében, hajtani fogja belső gazdasági életünk gépezetét és a termelés és munka verejtéke közben részben tőkévé fog átalakulni. Ortutay éppen a földpengőben látja azt az arany- és tőkegyárat, amely részünkre tőkét is fog termelni, oly módon, hogy annak bősége és olcsósága serkentője lesz a vállalkozásnak, a munkának és termelésnek, éltetője a forgalomnak és így oly egészséges gazdasági fellendülést idéz elő, mely a javak azon tömegét termeli, amelyeknek külföldön való okos elhelyezésével aranyértékű valutához és tőkéhez jutunk. Javaslatát további során foglalkozik a kérdés gyakorlati megvalósításának részleteivel is.

Véleményünk szerint a földpengő bevezetésével azonban a válság csak részben volna megoldható, mert számolnunk kell azokkal a nehézségekkel is, melyeket a környező államok termelési feleslegünk értékesítése elé gördítenek. A kormányzat feladata volna tehát, hogy a földpengő segítségével megindult termelés értékeit exportlehetőségekkel és kereskedelmi szerződésekkel aranyra változtassa. Továbbá a válság végleges megszüntetése és megoldása csakis abban az esetben képzelhető el, ha felébred Európa lelkiismerete és jóváteszi a Magyarországgal szemben elkövetett igazságtalanságokat és régi gazdasági és politikai egységét helyreállítja.

Ortutay Gyula kezdeményezése mindenestre elismerést érdemel és most az illetékes tényezőkre vár annak a mérlegelése, vajjon ilyen, vagy ehhez hasonló módon lehetséges-e gazdasági életünk fennmaradásának és zavartalan folytatásának biztosítása.

(W. B.)

MEZŐGAZDASÁG

Az ujszülött állatok gondozása.

Irta: Szekeres László.

A mostani gazdasági válság súlyosan nehezíti az állattenyésztésre is és az állatállományunkat csak úgy tarthatjuk meg, ha azok gazdaságos voltát nagyobb termeléssel biztosítjuk. Jól termelő állatokhoz pedig úgy

A magyar Szollás—Rotter műkorcsolyázó pár,

amely az elmúlt esztendőben a páros műkorcsolyázásban világ-bajnokságot nyert. A kitűnő magyar korcsolyázó pár ezidén is résztvesz a világ-bajnokságon.

jutunk, ha megfelelő tenyészállatokat tartunk és a szaporulatot helyesen neveljük fel. Mert hiába vásárolunk a tenyészállatvásárokon értékes tenyészállatokat, ha egyszer nem gondoskodunk arról, hogy a szülőktől öröklött hajlamok az utódban ki is fejlődjenek. Ezt a szabályt igen elmésen értelmezi a: „kanca elli a csikót, de zab az anyja“ híres magyar közmondás.

A szaporulat felnevelése az ujszülöttek ápolásával veszi kezdetét. A viágra jött ujszülöttn az orrban levő nyálkahártyát kell elsősorban kitörölni, mert az gyakran akadályozza a lélegzést. Nehéz ellések után igen gyakori eset, hogy az ujszülöttnek még ver a szive, de különben az elpusztuláshoz közel van. Ilyenkor a hideg vízzel való bepermetezés, a dörzsölés és a nyelv huzogatása gyakran segít és az ujszülött lábraáll. Igen fontos a köldök helyes ápolása, mert a friss seb könnyen fertőződik. Különösen olyan istállóban kell vigyázni a köldök tisztaságára, ahol a köldök és izületi bajok gyakoriak. Ilyenkor lapos, jódinturás edényt úgy mozgatunk fel és lefelé, hogy a köldökszinór végét alaposan betinturázzuk anélkül, hogy a köldökszinórhoz egyáltalán hozzáértünk volna. A köldökszinór lekötése nem ajánlatos, mert az csak a gondosan fertőtlenített kéz és madzag mellett adja meg a remélt eredményt.

Az ujszülöttet egy nedves, nyálkás anyag, a magzatmáz vonja be, amelyet a szülőállat a nyelvvel gondosan lenyal s ezáltal megszáritja utódját. Ha az anya nem akarja nyalni az ujszülöttet, akkor korpával szokták a bőrt behinteni. A sóval való behintés azért nem jó, mert izgatja a bőrt. Ha azonban a kimerült anyáállat a korpa dacára sem nyalja az ujszülöttet, akkor azt lágy szalmacsomóval, vagy ruhával magunk dörzsöljük szárazra, különben meghülne a fiatal szervezet. Az így ellátott ujszülött rendszerint magától lábraáll és az ösztöntől vezetve, szopni kezd. A csiklandós kancát és tehenet jó bányamóddal kell a szoptatáshoz szoktatni, a malacok agyarfogát pedig fogóval csipjük le, hogy a koca csecset meg ne sértsék. Minden anyáállat a szülést követő napokban a főcstejet választja el, amelyet nem szabad kifejteni, mert tápláló és hashajtó hatásánál fogva az ujszülöttnek a főcstejre szüksége van.

Ha az anya elhullott, vagy a tőgye beteg lett, akkor az ujszülöttet nemrég ellett másik állathoz adjuk dajkaságba. Ha az anya felismerné az idegen magzatot, akkor az idegen, mint a saját magzat bőrét kátránnyal, vagy más szagos anyaggal bekenjük s akkor nem tud különbözni tenni közöttük. Ha megfelelő dajkaállatunk nem volna, akkor az árvaságra jutott ujszülöttet tehéntejjel mesterséges uton neveljük fel.

Igen fontos, hogy az ujszülöttek tartózkodási helye száraz, meleg, napos és tiszta legyen. Csak az ilyen elhelyezés és ápolás biztosít bennünket arról, hogy olyan állatokat nevelünk az ujszülöttekből, amelyek a felnevelés költségeit magas termelésükkel a mai rossz árak mellett is meghálálják.

A jó vetőágy fontosságáról.

Irta: Villax Ödön dr.

Vetés előtt valamennyi talajmunkálatunk végeredményben arra irányul, hogy vetendő magvaink számára minél jobb vetőágyat állithassunk elő. A jó vetőágy biztosítja a gyors és egyenletes kelést, továbbá a kezdeti gyors, egyenletes és erőteljes fejlődést. Ez pedig hazai viszonyaink között felette kívánatos, mert tudjuk, hogy éppen a kelőfélben levő vetések, amíg azok meg nem erősödnek eléggé, vannak kitéve a legtöbb veszedelemnek.

Jó a vetőágy akkor, ha a magot az apró talajszemesék elég tömötten veszik körül, de azért az egyes talajszemesék között elegendő nedvesség és levegő is van. Nem jó, ha a talaj vetésre nagyon rögös. Ekkor nagy légüregek lesznek

a talajban. Vetéskor a rög mellett leszalad a mag. Hol mélyebbre, hol sekélyebbre esik az, sőt az üreges részekbe hullott mag gyakran ki sem csirázik. A vetés egyenetlen lesz. A kelés gyenge. Másrészt azonban nagyon tömöttnék sem szabad vetéskor a talajnak lennie. Ilyenkor a kívánt mélységre nem bírjuk a magot elvetni, vagy ha az nagy ügyel-bajjal sikerül is, a talajban nem talál a növény elegendő levegőt, tehát emiatt lesz gyengébb a fejlődés, annál is inkább, mert a nagyon tömött talajban a növények a szárazságtól is sokat szenvednek. Ismeretes ugyanis, hogy a tömött talaj hamarabb kiszárad s az ilyen nagyon összeüledett föld azután a csapadékot sem veszi eléggé magába. A csapadék nem bír a nagyon tömött talajba eléggé beszivárogni. Az jobbára a felületről elfolyik, vagy a felületen marad s azután onnan elpárolog.

Ha a tarlószántást nem mulasztjuk el, akkor az őszi növények alá a tarlószántást 4—6 hétre követő keverő-, továbbá a vetés előtti vetőszántással, a tavaszi vetésű növények alá pedig az őszi szántással rendszerint igen jó vetőágyat állíthatunk elő. Ha netán a föld rögzösebb volna ősszel (a kellő időben ősszel megszántott föld tavasszal sohasem rögzös), akkor ismételt fogasolással és hengerezéssel csinálunk jó vetőágyat. Bár, ha idejében felszántottuk a tarlót s a keverőszántást elvégeztük, akkor a vetőszántással az őszi növények alá olyan omlós lesz a föld, hogy abba kitünő ágyat találnak a magvak.

Ha az idő engedi, közvetlenül friss szántásba lehetően ne vessünk. Várjunk 1—2 napig a talaj ülepedésére. De ha sietős a vetés és a talaj nem eléggé ülepedett, akkor hengereznünk kell, melyet vetés után mindjárt a fogas kövessen. Apróbb magvaknál a vetés után is kívánatos a henger, hogy a magvakat lehető sekélyre, de azért kellő tömöttségű vetőágyba vethessük, továbbá, hogy a talaj mélyebb részeiből „felcsalogassuk” a maghoz a vizet. Ekkor azonban kikelés után, mielőtt sorol a vetés, vagy kapálnunk, vagy fogasolnunk kell. Végül, hogy az utolsó szántás után 1—2 hét vagy több idő tellett volna el a vetésig, de a talaj állapota nem mutat a szántás szükségességére, az nem gyomos, nincs nagyon megkérgesedve, akkor közvetlenül a vetés előtt egy alaposabb fogasolással állíthatunk elő jó vetőágyat.

APRÓ JÓTANÁCSOK.

Mig a talaj meg nem fagy csontkeménnyé, avagy a tartós esőzésektől, különösen kötött földön, annyira átázva nincs, hogy azon járni nem lehet, megkezdhetjük a szőlő trágyázását, különösen azokkal a trágyaféleségekkel, amelyekre nézve, ha még a tél beállta előtt a föld alá kerülnek, mint például az istállótrágya és minden nehezen és lassan oldó műtrágya.

A nyári malacokat járassuk legelőre és etessük jól, hogy megerősödjék a tél tartására. Ne feledkezzünk meg, hogy a sertések abrakját télen szénasavas mésszel, szükség esetén a hiányzó vitaminokkal ki kell egészíteni, a csontbaj elkerülése végett. Ha módunkban áll, etessünk gumós és gyökérnövényt, továbbá lucerna- vagy lóhereszecskát.

Az istállótrágyázás, vagyis a trágyakiördés ideje is az okszerűbb talajművelés felkarolásával a téli hónapokról a nyár- végi és őszi időnyre toldott át. A téli trágyázásnak az a nagy hibája, hogy a megrágyázott földön a trágyát tavasszal kell le- szántanunk, ami viszont a téli nedvesség egy részének feloldózá- sával jár, valamint sok esetben, különösen ha a nedves, lágy a talaj, a tavaszi szántással megromtjuk a talaj helyes megnívél- hetését is, tehát a trágyázás természetes hatása is kétségesé válik. Ezért helyes dolog, ha a trágyát a megrágyázandó földek sarkára, szélére a tavaszi munkák befejezte után a nyáron át külső telepekbe hordjuk, innen azután a nyári vagy őszi ugarra nagyobb idővesztés nélkül széthordhatjuk s elterehetjük s még a tél beállta előtt középmelegen alászántjuk. Így azután tavasszal szántás helyett csak boronáljuk, ekasztírpáljuk a földet, megőrizzük ezzel a talaj téli nedvességét s idejében végezhetjük a vetést, ami már magában is igen nagy előny. A haladó kis- gazdának is nagy érdeke fűződik tehát ahhoz, hogy lehetőleg még a tél beállta előtt megrágyázza a trágyázás alá kerülő földjeit s a trágyát azonnal alászántsa.

Lombhullástól rugyafakadásig a fákon található hernyó- fészkeket, a száraz leveleket le kell szedni és el kell égetni. Ezt kell tenni a fákon lévő összeszáradt gyümölcsökkel, az ugynevezett gyümölcsmumiákkal is. A fák törzsét és vasta- gabb ágait kéregkaparóval vagy drótkéfével alaposan meg kell tisztítani a felszakadó elhalt kéregtől. A lehullott tör- meléket, mohát, zuzmát a helyszínen el kell égetni. Így szá- ntalan kártevő petéjét, bábját pusztítjuk el és a téli buvó- helyüket, a szaporodás helyét is elpusztítjuk. A száraz, beteg, fertőzött ágakat, amelyekben a betegségek csírái rejtőznek, olyan módon távolítsuk el a fáról, hogy velük az egészséges ágrészről is egy arasznyit levágjunk. A sűrű korona ágainak kiritkítását is megkezdhetjük. A fákon található sebeket sűrű kátránnyal, vagy oltóviasszal be kell kenni. Különösen fontos ez a vértetves fák tisztogatásánál. A lombhullás után a fák alját egészen a fa koronájának a csurgójáig ásnymon mélyen ássuk fel. Így a földszínen a lehullott leveleken és ezek alatt lévő gombacsirák és káros rovarok mélyen a földbe kerüljenek és ott elpusztuljanak. A téli araszolók kártétele ellen a fák törzsére felerősített hernyónyves papírgyűrűket 2—3 heten- ként ki kell cserélni. Ezáltal az ősszel és tél kezdetén rajzó szárnyatlan, nősténypillének a fa koronájába való felmászását és petéinek a letojását akadályozzuk meg. A lekaptart törzsi, kiritkított koronájú fákat, a barackok és egyéb eszonthéjas ter- mésű fák kivételével, 15 százalékos gyümölcsfakarbolinolum- mal, vagy a mézskénlé téli erősségű oldatával meg kell per- metezni.

Keményebb hidegek beálltával be kell dugni a pince szele- lőt, mert ha az új bor hirtelen megfázik, kénytelen idő előtt lerakni borkővének egy részét, ami rendes fejlődését aztán felette akadályozza és könnyen meg is romlik.

Nagy kedvezmény a Vasárnap előfizetőinek és olvasóinak *Szibéria a nagy temető* című *Mészöly* Jenő ny. ezredes kiadá- sában megjelent könyv beszerzésénél! A könyv bolti ára 3 pengő helyett a lap kiadóhivatala utján kapható 1 pengőért, az összeg, valamint a portóki költség előzetes beküldése ellenében. A könyvben a szerző a hadifoglyok pusztulását, az orosz forradalom rémségeit, a cári család meggyilkolását írja le. *A könyvpiac legérdekesebb olvasmánya. Vegye igénybe a párat- lan kedvezményt, melyet a Vasárnap ezzel nyújt.*

**Csökött malacait, gyenge csontu álla-
taid, rosszfejlődésű baromfiát
etesse a**

Szücs-féle LECITHINES állattápporral

Kapható a

MAGYAR GAZDASÁGI SZÖVETKEZETNÉL

BUDAPEST, V., KOSSUTH LAJOS-TÉR 4. — Telefon: Aut. 238—25.

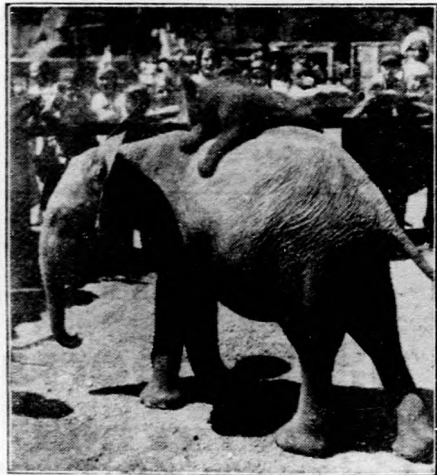
Kérjen ingyen árjegyzéket.

Nyomoruságunk okozója : a pénz.

Tudjuk, ha falsúak vagyunk is, hogy a külföld előtt pénzünk nem bír a régi értékkel, szóval: devalválódott. Azt is tudjuk, hogy a pengő, habár szabályosan aranyfedezettel bíró pénz volt, mégsem ért fel a régi korona értékével. Tehát már létrejötték részben devalváló volt, mert a vásárlóereje aránylag sem volt meg a régi koronához képest. Mindezzel csak azt akarom bizonyítani, hogy mivel a pengő értéke már létrejötték devalváló volt, tehát ezzel szemben az ingatlanok, illetve az árunak és emberi munkaerőnek kellett volna értékesebbnek lennie, illetve megdrágulnia.

Már most micsoda fura egy helyzet ez a mai, amikor a fentiek dacára kénytelen a gazda a lovától megválni egy ilyen devalváló pengőért azért, hogy ne kelljen haza vezetni és tovább etetni, és ugyancsak milyen furcsa helyzet az, amikor a *Vasárnap* egyik cikkének tisztelt írója azt kénytelen a cikk címűül megtenni, hogy: „*Kétnapi szántás hét pengőért.*” Tehát, ha az áru és az emberi munkaerő értékesebb lett, miért van az mégis, hogy ilyen csekély összegért kénytelen a kisember dolgozni? Azért, mert nincs a gazdasági élet vérkeringését fenntartó forgótőkéből annyi, amennyit a fejlődni kívánó gazdasági élet manapság megkövetelne. A magyar gazdasági élet most roppant beteg. Beteg, mint az, aki a háboruban megsebesült és mire az első segélyhelyre ért, jócskán elfolyt a vére. Ez az ország a háború óta barangol kietlen vidékeken, de sajnos mindezekig nem találta meg orvosát, aki sebeit bekötözte volna: még mindig vérzik. Pedig az ország lakosságában megvan az eleven életerő, csupán csak orvosra volna szüksége, de ez a nagy nyomoruságban való vajudása biztosan meg fogja szülni azt az orvost is, aki felismeri majd ebben a háború utáni gazdasági anarchiában, hogy mit is kell tennünk, hogy drága magyar vérünket más nációk ki ne szípolozhassák. A helyzet úgy látszik valamiféle új gyógymódot követel, mert hiszen, amint láttuk, eleget kísérleteztek a régi gyógymóddal, amely már egyáltalán nem használt.

A baj abban rejlik, hogy *nincs elég pénz*. Pedig mi az a pénz? A pénz nem egyéb, mint képzelt érték, amely teljesen a bizalom alapján állhatja csak meg a helyét. Különösen az *aranyfedeztetű papírpénz*, melynek még szabályszerűen sem kell több fedezetének lennie, mint 33 százaléknak. És sajnos, mi magyarok ilyen 33 százalékos fedezettel bíró papírpénzért eszedezünk a külföld előtt, hogy legyen olyan szíves és adjon és habár nagy haszna van rajta, ha ad, mégsem igen akar adni; talán éppen azt akarja, hogy ébredjünk már fel alétságmunkái, térjünk magunkhoz és jusson eszünkbe az a közmondás: „Segíts magadon, az Isten is megsegít!” Azt hiszem, hogy ez a mostani nyomoruság tényleg fel fog ébreszteni bennünket tompultságunkból és ha felébredtünk, egészen biztos, hogy többé nem fogunk a külföldtől 33 százalékos fedezettel bíró papírpénzt kölcsön kérni azért, hogy 100 százalékos értékű termény- és emberi munkaerő-értékkel fizessük azt vissza, ráadásul a drága kamataival együtt. Ez bizony nagyon rossz módja a gazdasági élet nyomoruságos fenntartásának is, nemhogy megjavítására volna jó. Az ilyen kölcsönök csak arra jök, hogy az általános nyomoruságot még jobban kimélyítsék és végre észretérítsék a nemzetet.

A két jóbarát.

Egy fiatal elefánt és a medvebocs, melyek a berlini állatkert dédelgetett kedvencei.

Ha a gazdasági életet vizsgáljuk, akkor azt látjuk, hogy a forgalom a háború után jóval megnagyobbodott a háború előttiével szemben. Már pedig nagy forgalom nagy forgatóköték is követel, amelynek éppen ezért érezzük annyira most a hiányát. Ha pedig élni akarunk, akkor a gazdasági életnek ezt a követelményét feltétlenül teljesíteniünk kell, mert mi magyarok haladni vágyó nép vagyunk. Megfelelő mennyiségű forgatóke nélkül — amennyi a gazdasági élet véredényeinek kellőképpen való telítéséhez szükséges — el nem lehetünk. Aranyunk vagy aranybányánk pedig nincs, ahonnan a forgatókötéhez szükséges aranyat esetrel-estere pótolhatnánk, külföldre pedig nem tanácsos kölcsönért menniünk, mert ez egyenesen a tönkremenéshez vezet, tehát azt kell igénybe vennünk erre a célra, amink van. Van ingatlanunk. Az ingatlanfedeztetű pénz nem 33 százalékos fedezettel bírna, mint az aranyfedeztetű papírpénz, hanem akár 200 százalékkal is, mert a magyar ingatlanból ez feltétlen futná, akár többre is. De aztán annál értékesebb is lenne a magyar pengő.

Amint fentebb láttuk, az arany értéke az ingatlan, illetve az áru és emberi munka értékével szemben devalválódott, tehát az ingatlan már azért is jobban beválna pénzfedezetnek, mert az arannyal szemben nemhogy csökken időmultával az értéke, hanem inkább állandóan emelkedik. Így pénzünk devalválódásától sohasem kellene tartani, mert tekintve fedezete értékének emelkedését, az maga után vonná a pénz értékének emelkedését is.

Igy a pénz sohasem válna megnyomorító eszközünké, mint tette azt a múltban és most is, hanem betölténé a neki eredetileg szánt szerepet, hogy mint fizetőeszköz megingathatatlanul álljon azon az alapon, amelyre egy nemzet bizalma odaállította.

Csik Imre (Vizár).

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

Karafiáth Jenő kultuszminiszter kiténtetése. Az *Országos Testnevelési Tanács* elnöksége december hó 30-án *aranyplakkal tüntette ki Karafiáth Jenő dr. vallás- és közoktatásügyi minisztert*, azoknak az érdemeinek elismeréseként, amelyeket a miniszter az Országos Testnevelési Tanács tíz éves vezetése alatt munkájával szerzett. A diszes kiténtetést az OTT elnöksége *Lázár Andor dr.*, nyugalmazott államtitkár vezetésével adta át a kultuszminiszternek.

Kiténtetett gazdasági munkás. *Iványi Béla* földművelésügyi miniszter *Csete János* német-szlovák gazdasági munkást díszoklevéllel és pénzjutalommal tüntette ki. *Csete János* negyvenöt évet töltött a Szalóky-család szolgálatában. A kiténtetést *Jerffy József* járási főszolgabíró adta át szép ünnepség keretében a kiténtetettnek.

Beöthy László az OKH elnöke. *Horthy Miklós* Kormányzó Ur a miniszterelnök előterjesztésére *Beöthy László* belső titkos tanácsos, volt kereskedelemügyi minisztert, a felsőház alelnökét, az *Országos Hitelszövetkezet* igazgatóságának elnökévé kinevezte.

Jubiláló egri földműveskör. Eger egyik legnagyobb gazdag egyesülete, a *Mária-utcai Földműves Olvasó Kör*, a napokban ünnepelte székházfelépítésének huszonötödik évfordulóját. A jubileumi ünnepségen *Trakk Géza* polgármester mondotta az ünnepi beszédet.

Staub Elemér lengyel kiténtetése. *Horthy Miklós* Kormányzó Ur a külügyminiszter ur előterjesztésére megengedte, hogy *Staub Elemér* helyettes államtitkár, a *Magyar Mezőgazdaság Kiviteléi Intézet* elnöke, a *Polonia Restituta*-rend középkeresztjét elfogadja és viselje.

Meghalt a halszállkától Hegyi Gyula volt mosoni főispán. Ujlesztendő éjszakáján egy budapesti szanatóriumban hosszas szenvedés után elhunyt *Hegyi Gyula dr.* Mosonvármegye volt főispánja, Frigyes királyi herceg vagyonkezelője. Az elhunyt főispán néhány héttel ezelőtt halat vacsorázott és evés közben szállkát nyelt. A halszállka a légesővön keresztül a tüdőbe került, ahol gyulladást okozott, amely elpusztította az élet-erős hatvankét éves öregurat. A tragikus halált halt *Hegyi Gyula* holttestét Magyaróvárra vitték, ahol január 5-én helyezték nyugalomra.

Adf az éhezőknek.

*Kinek az Uristen adott bőségesen:
Könyörüljön az az árva szegényeken.
Segedelem legyen irántuk szívében,
Szegény éhezőknek táplálója legyen.*

*Aki embertársát segíti bajába:
A jóságos Isten azt bőven megáldja.
Nem érez szükségét, teljes életében,
Mert van ő Istennek áldó kegyelmében!*

*De ki nem táplálja szegény éhezőket:
Mindentudó Isten megbünteti őket.
Nem élvezi békén Isten adományát,
Érezi szüntelen nagy hiányosságát!*

Irtó: FARKAS ANDRÁS (Dévaványa.)

Ismét lehet lovat szállítani Svájcba. A svájci szövetségtanács november hó folyamán elzárta Svájc határait a magyar lóbehozatal előtt. A zárlatot december végén felfüggesztették, aminek következtében a magyar lóexport ismét megindult Svájc felé. -

Féltékenységből agyonlőtt egy huszárt és rálőtt a feleségére. Hajdu András bogácsi kereskedő újév reggelén a korecsmában agyonlőtte Kovács Bertalan huszárt, akiről azt hitte, hogy udvarolt feleségének. Hajdu a gyilkosság után bazarohant és revolveréből rálőtt ágybanfekvő beteg feleségére, majd az utcára szaladt, ahol a járőr elfogta. Hajdu a kiállott izgalmak-tól agyvérzést kapott.

Megérezte a halálveszedelmet, amely férjét fenyegette. Lázár Imre dr. hődmezővásárhelyi orvos karácsony első ünnepén látogatásban volt özvegy Hódy János hődmezővásárhelyi asszonynál. Az orvos felesége ugyanakkor édesapja látogatására indult, de amikor Hódy né lakása előtt elhaladt, a ház előtt szorongó érzés fogta el, mire elhatározta, hogy bemegy férjéért. Amint Lázárné a lakás ajtaját kinyitotta, Hódy né, valamint a nála látogatásban volt vendége és férjét az asztalra borulva eszméletlenül állapotban találta. Lázárné azonnal értesítette a mentőket, akik Hódy né és vendégeit beszállították a kórházba. A rendőri nyomozás megállapította, hogy a lakásban az erősen megrakott kályhából szélvész terjedt, amely elkábította a szobában levőket. Ha Lázárné valamivel később érkezik, a házban lévők mind elpusztulnak.

Karácsonyi szívárvány Szekszárdon. Karácsony másodnapján délután néhány percig tartó ködpermet esett Szekszárdon, majd valamivel később a várostól keletre a Duna irányában hatalmas szívárvány jelent meg az égen. A télen szokatlan természetű tűneményt csodálattal szemléltek a szekszárdiak.

Egy Franciaországban elhunyt magyar asszony örökösét keresik. Özvegy Huber Andrásné, született Zsemberi Julia, a közelmúltban Franciaországban elhunyt. Az özvegyasszony tekintélyes vagyont hagyott maga után, amelynek örökösét most keresteti a francia hatóság. Huberné 1864-ben Nyitraán született és husz évvel később Huber András rámeceksői illetőségű kovácsos ment férjhez. A házasságból egy leánygyermek származott, akinek gondozását Huber András később nevelőszülőkre bízta. Aki valamit tud az örökösökről, közölje a Magyar Kivándorlókat és visszavándorlókat védő irodával, (Budapest, VIII., Flumel-ut 4. szám).

Kormányzói kegyelem és negyvenezer dollár örökség. Kázmér Dezső nagyharsányi gazda számára mesebeli szerencsét hozott az ujesztendő. A gazda családi bánata miatt még 1929-ben ivásnak adta magát és egy alkalommal arra bízta a falubeli leventéket, hogy ne járjanak gyakorlatra. Kázmér a pécsi törvényszék ízgatásért hathónapi fogházra ítélte, de a tábla a büntetést nyolc hónapra emelte fel. Karácsony napján a Kormányzó Ur Kázmér Dezsőt kegyelemben részesítette és a kegyelmi irattal együtt kapta meg a gazdálkodó a budapesti amerikai követség értesítését is, amelyben tudatták vele, hogy negyvenezer dollárt örökölt. Kázmérnak nagybátyja élt Amerikában, aki ráhagyta vagyonát. A boldog gazdálkodó újév napján ment haza Nagyharsányba, ahol, mint a község legmódosabb fiát nagy örömmel üdvözölték.

Meghalt egy rendőr a posztján. Berus János rendőrőrmester, aki a kispesti 101. számú őrszobán teljesített szolgálatot, a napokban az őrhelyén hirtelen összeesett és meghalt. Berus a közelmúltban szolgálatközben elütötte egy gépkocsit, a rendőr azonban nem ment kórházba, hanem továbbra is teljesítette kötelességét. Először arra gondoltak, hogy a szerencsétlenség alkalmával belső sérülést szenvedett és ennek következtében lelte halálát. Berus holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították, ahol boncolás után megállapították, hogy a rendőr halálát szívészűhűtés okozta.

Hőhullám Ausztráliában. A napokban olyan szokatlanul erős hőhullám borította el Ausztráliát, hogy Adelaide városában például 40 fokos meleget mértek. A járőrök a rettenetes hőségben tömegesen elájultak s a rendőröket félóránként kellett őrhelyükön felváltani. A mezőkön a cserjék és bozótok a nagy hőség következtében meggyulladtak. Az olajraktárakat állandóan locsolással védik az öngyulladás veszélye ellen.

Egy esendőtiszthelyettes karácsonyi jótékonyasága. Németh V. József bonyhádi esendőtiszthelyettes a karácsonyi ünnepek alatt tizenhét szegény gyermeket látott vendégül, akiket fel is ruházott. A esendőtiszthelyettes áldozatkészsége példaként szolgálhat mindenki előtt, mert Németh József teljesen vagyontalan ember, aki a szegény gyermekek támogatásához szükséges holmikát szerény zsoldjából takarította meg.

Árokba dobta a kapott kenyereket a koldus. Karátson Lajos munkanélküli lakatos karácsony napján Gyöngy környékén kéregetett. A gazdák pénzt és kenyérdarabokat adtak a koldusnak, aki a pénzdörményt a falu kocsmájában elitta, a kenyérdarabokat azonban a falu mellett lévő árokba dobta. A kenyérdobáló koldust néhány napszámos felelősségre vonta, mire Karátson foghegyről válaszolt. A feldühödött emberek a fenhőzáló koldust félholtra verték.

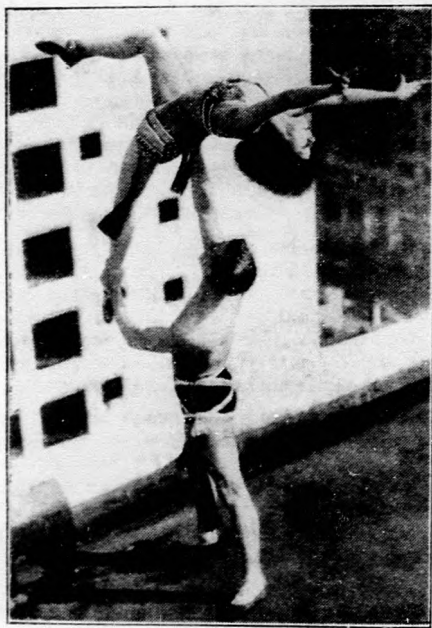
Baltával agyonverte az urát. Orosz József hatvani vonatfékező felesége karácsony éjszakáján baltával támadt alvó férjére, akit rövid tusa után agyonvert. A gyilkosság után az asszony a ház padlására ment, ahol felakasztotta magát. Oroszné a gyilkosságot féltékenységből követte el. A házaspár után öt árva maradt.

Bennégett a tulajdonos és családja a kávéházban. Tülbürg németországi városban december hó 29-én éjszaka kigyulladt a Roellens-féle kávéház. A lángok hirtelen elborították a kávéházat, úgy, hogy a tűzoltóság nem tudott segítséget nyújtani a bentlakó kávéháztulajdonosnak. A tűzvész következtében a kávéház gazdája családjával együtt ott veszett a lángokban.

Szellős koresolya-kosztüm.

Ida Schall, az amerikai gyorskoresolyázó bajnoknő mezitelen karokkal és lábakkal vesz részt a versenyeken.

Szép akrobata-mutatvány.

Tehenet hozott ajándékba a Jézuska egy kalocsai földműnksnek. Kalocsa városában már évek óta kedves eseménye a karácsonyi ünnepnek, hogy egy-egy sokgyermekes szegény embernek tehenet hoz a Jézuska. Az idén karácsony este az ismeretlen jótévő adományát, egy gyönyörű tehenet és hozzá annyi takarmányt, amely tavaszig elégséges, Kollár Ferenc szegény-sorsu nyolc gyermekes földműnks kapta.

Termelési szerződés napraforgómagra.

A hazai növényi olajiparnak egyik legfontosabb nyers anyaga a *napraforgómag*, amelynek olaja nemcsak a szappangyártás céljait szolgálja, hanem finomított állapotban igen alkalmas étolaj és ételzsír gyártására is, ennek folytán a nyersolaj részére Ausztriában is megfelelő piac kínálkozik. A belföldi napraforgómagtermelés nem éri el azt a mennyiséget, amely a hazai szükséglet teljes fedezését biztosítaná s így napraforgómagból — részben bulgár, részben román területeiről — nagy mennyiséget kell behoznunk, amely esetenként meghaladja az ezer vagont is. Ha tehát ezt a mennyiségű napraforgómagot is itthon termelnők meg, akkor tekintélyes pénzösszeg jutna ebből a magyar gazdáknak.

A *Duna-Tisza-közi Mezőgazdasági Kamara* kezdeményezésére egyik fővárosi gyár napraforgómag termelésre szerződést köt a gazdaközönsséggel, ha legalább 10—20 kat. holdon termelnek. A kisgazdák közül többen összeállhatnak és közösen köthetnek szerződést a termelésre. Napraforgómagot szerződéses termelés alapján érdemes termelni, mert így biztosan tudjuk a terméshozamot értékesíteni. A *napraforgómagnak ma 18—19 P a mázsánkénti ára* s minthogy a napraforgó megfelelő barna homokon, vagy jó talajrétegen lévő sárga homokon 6—10 métermázsza magot ad, ennél fogva biztos jövedelmet nyújt. A napraforgó-tányér alomnak felhasználható s ezzel szaporítjuk trágyatermelésünket. A napraforgó szára nagyon jó tüzelőszer, mert egy kat. hold napraforgószár és gyökér felér 5 kat. hold rozsszalma tüzelő értékével, így a szalmát nem kell elfűteni, hanem azt almozásra használhatjuk, tüzelőszerű pedig használjuk a gyengébb száru napraforgókórót és tövet. Az erőteljesen fejlett napraforgószár gazdaságunkban nagyon jól felhasználható karók pótlására is, így használhatjuk parodicsomkarónak, szőlőkarónak és még a gyengébb facsemeték mellett is karónak. Azonkívül kerítések céljára kitünően használható.

A napraforgó-olaj mellékterménye, a *napraforgó-pogácsa* pedig kitűnő abraktakarmány. Fehérjedus és nagy zsírtartalmu, így teheneinknél, amelyeket a kisgazdák rendszerint szénán

kívül polyván, tengeriszáron és répán tartanak, a legjobb esetben abrakul buza- vagy rozskorpát, egy kevés tengeridarát adnak, nagyobb tejhozam érhető el, ha az abraktakarmányt napraforgó-pogácsával pótoljuk, mert ez fehérjedus, a tej előállításához pedig nagymennyiségű fehérjére van a tehéneknek szüksége. A baromfiak etetésénél is nagyjelentőségű a pogácsa-keverék adagolása, mert nemcsak gyorsítja a baromfi fejlődését, hanem a tojáshozamot fokozza.

A napraforgómag termelése tehát számos célt szolgál: a gazdát a terméshozam értékesíthetőségével jövedelemhez juttatja, az állattartást okszerűvé teszi és tüzelőanyagot biztosít oly területeken is, ahol a tüzelőanyag beszerzése nehéz és költséges.

A napraforgómag termelését minden kisgazdaság bekapcsolhatja, mert területe szerint, félholdon, egy, vagy több holdon beállíthatja gazdasági üzemébe, anélkül, hogy azon változtatnia kellene és új termelési ág bekapcsolásával jövedelméből teheti gazdálkodását.

A *Duna-Tisza-közi Mezőgazdasági Kamara* (Kecskemét) minden érdeklődőnek részletes felvilágosítást nyújt a napraforgótermelés és a szerződéskötést illetőleg, s díjtalanul megküldi Szabó Lajos főtitkárnak a „*Napraforgómag termesztéséről*” írt kiadványát.

Olaszországi állatkvitelünk újabb nehézségei.

Az olasz kormány december 17-iki rendeletével — mint jelentettük — külföldi állatoknak tuberkulin-oltását rendelte el, minimumán 48 órai határszéli megfigyeléssel. Alig néhány nappal később az olasz kormány újabb *behozatali korlátozást léptetett életbe*. Elrendelte ugyanis, hogy a husiparások január hó 1-től kezdődőleg *szükségletüknek csupán 15 százalékát fedezhetik külföldi állatokkal*. Ezen újabb rendelkezés azonban az érdekeltek egybehangzó véleménye szerint nem lesz keresztülvihető, mert az olasz belföldi marhaállomány különösen most, amidőn a nyári nagy szárazság folytán az utolsó hónapokban igen sok belföldi állat került levágásra, a szükségletet ilyen nagy százalék erejéig fedezni nem képes. Mindkét rendelkezés ellen, amelyek olaszországi kvitelünket a legnagyobb mértékben veszélyeztetik, megtették a szükséges lépéseket.

TRÉFÁK

Az esperes meg a falusi pap.

Hivatalos körünet járt a kálvínista esperes, akiről az volt az általános híresztelés, hogy még a kákán is csomót keres. Szerette faggatni a jámbor falusi papokat és olyan furcsa kérdéseket adott fel nekik, amelyekre tán még maga sem tudott volna válaszolni.

Utjába esett a Tisza mentén egy szegény lelkész is, aki ugyancsak izzadtott a tudós esperes körmei között.

— Hát tiszteletes kollégám, mivel keresztelne, ha történetesen víz nem volna kéznél? — volt a furfangos kérdés.

— *Nézze*, nagytiszteletű uram, vízünk van elég, — mutatja a pap az ablakból az áradó folyót — víz alatt fekszik az egész határ, ludak uszkálnak a kertek sövényei mellett is.

— Igen, igen, de ha mégsem volna víz?

— Bizony jó volna, ha nem volna; de mikor ott is van, ahol nem kellene!

— De tegyünk fel, hogy egyáltalán nem volna.

— Nem tehetjük fel kérem, mert éppen a kapuk alatt herseg már az áradás.

— És ha a Tisza nem volna itt?

— Akkor merítenénk a kutakból.

— De, ha az egész faluban, vagy az egész világon nem lehetne víz kapni, mivel keresztelné meg az újszülötteket a tiszteletes ur?

— Megkeresztelném biz én őket borral.

— S ha bor sem volna?

A türelméből kifogyott tiszteletes erre a súlyos kérdésre szemébe nézett az esperesnek és így felelt:

— Már engedelmet kérek, nagytiszteletű uram, ha bor nem teremne helyben, *nem is lennék én akkor idevalósi pap, de egy minutáig se.*

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

Óv kén

(Beküldte ifj. Kántor Albert Dögérlől.)

2. Pontrejtvény.

. a . a . ó . á . o .

(Beküldte Szabó György Géneszhatpusztáról.)

3. Szórejtvény.

gyógyul ü

(Beküldte ifj. László Ferenc Szalafőrlől.)

4. Szórejtvény.

Csákó
(v=m)

(Beküldte Kardics Ernő Gógánfőrlől.)

5. Szórejtvény.

oz oz oz oz oz forгат

(Beküldte Idei Juliska és Irma Bácsáról.)

6. Szórejtvény.

visel H Y férfinév
d=i

(Beküldte Bánffy Gyula Főenyőrlől.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával az 5-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A múlt évi 52-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Betű- és szórejtvény: **Feledékeny**. 2. Szórejtvény: **Korona**. 3. Szórejtvény: **Kétségbeesés**. 4. Szórejtvény: **A rejtvény hibás**. 5. Szórejtvény: **Pipadohány**. 6. Szórejtvény: **Tárogató**.

Helyesen megfejtették: Szabó Rózsika, ifj. Kun Mihály, Kereki Ilonka, Fischer János, Csibráki Mihály, Idei Irma, Orosz János, Kovács Bálint, Molnár Sándor, Keeskes Béla, Nagy Kálmán, Szűcs Péter, Ördög István, Boda Péter, László Ferenc, Juhász Béla, Márton Imre, Ábrahám István, Tóth Péter, Pap László, Gál József, Kovács Péter, Farkas Imre, Vörös Ilonka.

Jutalomkönyvet nyertek: Csibráki Mihály (Regöly), Orosz János (Sajóvamos), Fischer János (Dunaszekeső), ifj. Kun Mihály (Földes) és Szabó Rózsika (Hódmezővásárhely).

A múlt évi 53-ik számban közölt rejtvények megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorával együtt, jövő héten közöljük.

Étvágytalanságnál, rossz gyomornál, béltrekedésnél, nyelhe emésztésnél, anyagcsere zavarnál, csalánkiütésnél és bőrvizketésnél a természetes „**Ferenc József**” keserűvíz rendbehozza a gyomor és a belek működését s megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól. Az orvostudomány több uttorője megállapította, hogy a „**Ferenc József**” víz abszolút megbízható hashajtó. A „**Ferenc József**” keserűvíz gyógyszerzetekben, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Január hó 10-én, vasárnap.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Cegléd, Jászdózsza, Kistelek, Törökszentmiklós. — Kirakodóvásár: Hódmezővásárhely.

Január hó 11-én, hétfőn.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Ape, Dévaványa, Dombrád, Eger, Kerta (sertésvásár bizonytalan), Rum (sertésvásár bizonytalan), Szany, Szob, Zalalövő (sertésvásár bizonytalan). — Kirakodóvásár: Hódmezővásárhely.

Január hó 12-én, kedden.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Gáya, Mihályi.

Január hó 13-án, szerdán.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Balatonfüred, Ivánegerszeg (sertésvásár bizonytalan), Mány, Polgár. — Ló-, marha- és sertésvásár: Csorna, Miskolc, Székesfehérvár.

Január hó 14-én, csütörtökön.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Edelény, Szabad-szentkirály. — Ló-, marha- és sertésvásár: Devecser, Mezőkövesd.

Január hó 15-én, pénteken.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Csenger. — Ló-, marha- és sertésvásár: Mezőberény.

Január hó 16-án, szombaton.

Kirakodóvásár: Mezőberény. — Sertésvásár: Debrecen.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak 1932. évi január hó 4-én.)

GABONATŐZSDE

KÉSZÁRUPIAC

A készárupiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valószínű forgalmi árát jelentik, Budapesten.

Buza: Tiszai 77 kg-os 13.10—13.60, 78 kg-os 13.25—13.75, 79 kg-os 13.40—13.90, 80 kg-os 13.50—14.00; felsőtiszai 77 kg-os 12.25—12.45, 78 kg-os 12.40—12.60, 79 kg-os 12.55—12.75, 80 kg-os 12.65—12.85; jászági 77 kg-os 12.20—12.40, 78 kg-os 12.35—12.55, 79 kg-os 12.50—12.70, 80 kg-os 12.60—12.80; dunántúli 77 kg-os 12.25—12.40, 78 kg-os 12.40—12.60, 79 kg-os 12.55—12.75, 80 kg-os 12.65—12.85; pestvidéki és bácskai 77 kg-os 12.30—12.50, 78 kg-os 12.45—12.65, 79 kg-os 12.60—12.80, 80 kg-os 12.70—12.90 pengő. Pestvidéki rozs 14.10—14.20. Egyéb rozs 14.10—14.25. Takarmány-árpa elsőrendű 17.50—17.75, másodrendű 17.00—17.25. Felvidéki sör-árpa 20.00—24.50. Egyéb sörárpa 19.00—21.00. Zab elsőrendű 23.00—23.50, másodrendű 22.15—22.40. Tiszai tengeri 14.25—14.40. Egyéb tengeri 14.25—14.50 pengő métermázsánként.

Nagy kedvezmény a Vasárnap előfizetőinek és olvasóinak!

Szibéria a nagy temető

című **Mészöly Jenő** ny. ezredes kiadásában megjelent könyv beszerzésénél! A könyv bolti ára **3 pengő** helyett a lap kiadóhivatala utján kapható **1 pengőért**, az összeg, valamint a portóköltés előzetes beküldése ellenében. A könyvben a szerző a hadifoglyok pusztulását, az orosz forradalom rémségeit, a cári család meggyilkolását írja le.

A könyvpiacon legérdekesebb olvasmánya.

Vegye igénybe e páratlan kedvezményt, melyet a Vasárnap ezzel nyújt.

HATÁRIDŐPIAC

A határidőpiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például novemberben márciusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árat.

Búza márciusra 13.38—13.40, májusra 14.12—14.14. Rozs márciusra 15.55—15.57. Tengeri májusra 14.51—14.54 pengő métermázsánként.

A készrúpiac és határidőpiac gabonaárát boletta nélkül kell érteni!

Liszt. A nyílt piacon: Buzadára 46—52, duplanullás finom tisztalízt 42—46, nullás 42—46, kettős főzölízt 40—42, négyes kenyérlízt 38—40 fillér kilogrammonként.

Vetőmagpiac. (A Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi r. t. heti jelentése.) A forgalom e héten is szűk keretek közt mozgott. Újév előtt a külföld részéről vételkedv nem igen mutatkozik, remélhető, hogy a közel jövőben a kereslet ismét megindul. Lőheremagban némileg esendesebb, de a piacra kerülő tételek, főleg a jobb minőségűek, könnyen elhelyezhetők. Lucernamag esendes, a termelők részéről élénkebb kínálat mutatkozik. Ára kissé visszaesett. Tavaszai bükköny irányzata kevéssé gyengült, balticim és nyulszakamag továbbra is szállírd. A budapesti ár- és értéktábla hivatalos jegyzései 100 kilonként, nyersárúért, budapesti paritásban: káposztarepce 26—27, vörösköles 14.50—15.50, vegyes köles 14—14.50, lucerna 75—85, lőheré 145—155, tavaszai bükköny 26—28, napraforgó fehér 24—25, kék mák 74—75, Viktória borsó 26—30, zöldborsó 25—29 pengő.

Abraktakarómagpiac. Árpakorpára 12.50, borsóhéj 13, borsókorpa 13, búzakonkoly 13.50, konkolydara 11.50, lenmagpogácsa 20, napraforgó pogácsa 17.50, repcepogácsa 14, rozskonkoly 13, rozskorpa 13, rozsocsu 12, rozstakarómagliszt 16.50, szőlabab-pogácsalízt nagyban 27, szőlabab-pogácsalízt kicsinyben 30, tökmagpogácsa 22 pengő métermázsánként.

Takarómagvásár. Réti széna, másodrendű 8.50—10, réti széna, harmadrendű, csomagolásra 5.50—8, lucernaszéna 11.50, alomszalma, másodrendű 4—4.50 pengő métermázsánként.

Cirokszakál takaró szalma átlagárban 17—19, bélésszalma átlagárban 8 pengő métermázsánként.

Ciroksgabban üzletkötés nem volt.

Borjűvásár. Elsőrendű 4/5 belföldi szopósborjú 0.78—0.92, kivételesen 0.96, másodrendű 0.64—0.76 pengő kilogrammonként elősúlyban.

Jubvásár. 0.25 pengő kg-ként elősúlyban.

Vágómarhávársár. Őkör közép 50, gyenge 45, bika közép 46—60, tehén közép 42—64, kivételesen 77, gyenge 30—36, bivaly 26, csontozni való 22—26 fillér kilogrammonként.

Sertésvásár. Kényű 80—86, közép 86—92, nehéz 94—104, keresztetett 90—94 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Tenyészmarhák és járműokörök. Elsőrendű belföldi járműokör (tarka) 0.62—0.64, elsőrendű belföldi járműokör (fehér) 0.62—0.64, 1½—2 éves üszök 0.58—0.61, 1½—2 éves tinók 0.58—0.61, fiatal, friss fejstehén 0.85—0.95 pengő kg-ként, elősúlyban.

Nyersbőr. Marhabőr, minden súlyban, magyar 0.85—0.90, tarka I, borjubőr (rövid lábbal) 0.65 kilogrammig 1.50, nehezebb 1.35 pengő kilogrammonként.

Husvásár. Marhahús, a nyílt piacon: Rostélyos, vastagbátiszín, felsől, fehér pecsenye, hosszú, gömbölyű felsől 120—240, fartő, lapocka, puhabátiszín 120—240, szegye, dagadó 100—160, gulyásnak való 80—160 fillér kilogrammonként. — Borjúhús: Felszeletelt comb 220—320, sütnivaló 120—280, pörköltnek való 90—160 fillér kilogrammonként. — Juh- és bárányhús: Juheomb 100—140, gerinc 80—140, lapocka 80—140, pörköltnek való 60—100, bárányhús hátulja 180—240, eleje 140—180 fillér kilogrammonként. — Sertéshús: Friss karaj 170—220, friss comb, tarja, lapocka 144—160, friss oldalas 130—150, füstölt sertéshús, helybeli karaj, lapocka, tarja, oldalas 170—260, vidéki 220—300, olvasztani való szalonna 130—160, sózott kenyérszalonna 160—180, füstölt 160—200, háj 150—170, zsíros tepertő 160—180, helybeli sertésszír 164—172 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő állatok a nyílt piacon: Tyúk 180—360, csirke 100—240, káppan 300—550, ruca 180—240 fillér darabonként. — Leölt állatok: Tyúk 130—200, csirke 140—250, káppan 200—250, hizott ruca 140—180, sovány 130—140, lud hizott 140—180, sovány 130—150, pulyka hizott 170—200, sovány 150—180, ludmáj 400—1000, ludszir és háj 180—220 fillér kilogrammonként. — Tojás: Friss teutojás 14—16, főztojás 9—12 fillér darabonként.

Vad. A nyílt piacon: Nyul bőrben darabonként 200—350, kifejtte bőr nélkül 120—140, szarvasomb 200—260, gerinc 250—500, lapocka 140—160, többi része 60—80, őz gerinc 500, comb 280—300, többi része 60—100, vadliszno gerinc 200—240, comb 200—240, többi része 50—150 kilogrammonként. Vadlud 200, vadruca 200, fácán, 200—350, fogoly 100—160, fenyvesmadár 90—100 darabonként.

Hal. Élő állatok a nyílt piacon: Harsa 300—400, csuka 260—320, ponty, 140—220, kárász 120—180 fillér kilogrammonként. — Rák: Folyami rák 24 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek: A nyílt piacon: Teljes tej 30—34, lefőltözött 14, aludttej 100, tejszín 240—280, tejföl 120—200, centrifugált teavaj tömbben 320—360, 10 dekás csomagolásban 360—440, főzővaj 260—320, szedett vidéki 260—320, tehénturó 80—100, sovány tehénturó 40—70, juhturó 180—240, k evért turó 140—200, sajt, ementáli, hazai 280—480, trappista, hazai 160—280 fillér kilogrammonként.

Száraz főzelék és száraz tészta. A nyílt piacon: Lencse 28—80, borsó, hántolt feles 42—80, bab, fehér, aprószemű 24—32, nagyszemű 42—120, szines 34—48, finom árpakása 70—100, durva 46—68, tojásos tarhonya 9—140 fillér kilogrammonként.

Zöldség. A nyílt piacon: Sárgarépa 10—16 kilogrammonként, zeller zöldjével, újdonság, darabja 4—30, zeller kilogrammja 28—40, petrezselyem kilogrammonként 12—20, kevert zöldség 16—20, kalarábé, őszi fajta 18—32, karfiol 36—100, vöröshagyma, makói 34—38, fokhagyma zöldjével esomója 40—80, fehér répa, savanyított 32—36, cékla 16—26, fejeskáposzta hazai 12—20, savanyított káposzta 36—40, kelkáposzta 14—30, kelbimbó 80—120, vöröskáposzta hazai 24—36, fejjesalata 14—30, kelbimbó 80—120, vörös káposzta hazai 24—36, fejjesalata hazai 4—14, fodrossalata hazai darabonként 10—30, galambbegysalata hazai 4—14, fodrossalata hazai 40—140, őszi rózsza burgonya 14—16, nyári rózsza 18—20, Ella 12—14, közönséges 10—12, kifli 18—26, tömör csiperkegomba 10—320, szárított gomba 600—1000 kilogrammonként, feketeterék kilogrammonként 16—26, hónaposretek esomója 14—40, ecetben savanyított ugorka kilogrammonként 100—140, vizes 60—80, savanyított paprika kilogrammja 100—140, süttők kilogrammja 18—22, paradicsomkonzerv literje 80—100, sóska 160—300, paraj tisztított 26—40, gyökeres 20—60 fillér kilogrammonként.

Gyümölcs. A nyílt piacon: Nemes fajalma 60—180, közönséges 26—90, rétesalma 30—60, nemes fajkörte 80—200, rélire eltett esenegezős 80—180, hazai aszaltszilva 80—120, szilváz 120—160, gyümölcsíz 140—320, csipkeiz 70—80, nagy papírhéjú dió 100—120, keményhéjú dió 70—100, dióbél 250—300, mogyoró héjazott 440—500, mandula héjazott 440—680 fillér kilogrammonként.

Burgonya. Az árak készpénzben, aranypengő értékben, 100 kg-kint, budapesti paritásban értendők és magy átlagminőségű, azonnal szállítható árura vonatkoznak. Wohltmann, étkezésre 6.30—6.70, Wohltmann ipari 4—4.40, Krüger étkezésre 6.50—7, Ella, étkezésre 8—8.50, nyári rózsza, étkezésre 12.50—13, őszi rózsza, étkezésre 9—10 pengő.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. A nyílt piacon: Édes, nemes paprika 300—360, fűfűs gulyás 280—320, rózsapaprika 240—280, erős 160—200, kereskedelmi 100—160, kék mák 100—120, pergetett méz 120—160, háziszappan 120—160, közönséges szappan 90—120 fillér kilogrammonként.

Szesz és szeszitalok. A Szeszértékesítő Rt. a finomított szesz árat múlt évi december hó 21-étől 109 pengővel felemelte absz. hektoliterenként és a finomított szesz ára 100 hl-en felül 259.23 P, 50 hekt. 100 hl-ig 261.29, 25—50 hl-ig 263.35 P, 10—25 hektoliterig 265.41 P, 10 hl-en alul 267.47 P adó nélkül nagyban. Gyümölcs-pálinka. Szilárd irányzat és élénk vételkedv mellett törköly 3.20—3.30 P, seprőszesz 3.20—3.30 P, szilvaszesz nyári 3.60—3.70 P, szilvaszesz kék áru 4.20—4.30 P. Az árak III. tábl. szerint ab termelőállomás + 3 százalék forgalmi adóval értendők.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára 1932. évi január hó 4-én. Az első szám azt az összeget jelenti, melyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. Egy pengőnél többre kerül egy darab: Angol font 19 (19.40); dollár 5.70 (5.72); hollandi forint 2.28 (2.30); német márka 1.35 (1.36); svájci frank 1.10 (1.12) pengő. — Egy pengőnél kevesebbe kerül egy darab: Csehkorona 16.94 (17.04); francia frank 22.35 (22.55); oláh lei 3.48 (3.54); lengyel zloty 64.05 (64.55); olasz lira 28.65 (28.95); szerb dinár 10.13 (10.21) fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.

KIADJA: AZ UJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.

FELELŐS KIADÓ: FARAGÓ ALADÁR.

**RUHÁZATI
SZÜKSÉGLETÉT**
legelőnyösebben a
„HANGYA“
vidéki szövetkezeteiben
szerezheti be

**Gyűjtsünk
előfizetőket
a
VASÁRNAP
számára!**

Tartalékpénzek legelőnyösebben mint
árucéleg vagy központiál
folyószámla-**HANGYA** gyümölcsöz-
betétek a tethetők!